

H A J D U F Ö L D

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivétellel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A munkanélküliség általános világveszedelem

Apponyi a diáknymorusról - A béke gazdaságilag halálosan érinti Magyarországot, a fogyasztókat elválasztja a termelőkötől - A kormány munkanélküli segílyt nem ad - Rövidesen kiírja az állami beruházásokat - A bankokat felszólítja, hogy ne szedjenek tulmagas kamatot

Budapest, július 8. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Kenéz Béla alelnök. Bejelenti, hogy az államjegyek kibocsátásának ellenőrzésére kiküldött bizottság megalakult. Elnöke Ernst Sándor, jegyzője Mesko Zoltán lett. Jelenti, hogy Apponyi Albert gróf sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt.

Ezután harmadik olvasásában elfogadták a katonai ellátásról és a trianoni béke következtében elbocsátandó tisztek és altisztek ellátásáról szóló javaslatot.

Az állami kislakások építkezéséről szóló törvényjavaslat általános vitájában Orbók Attila szólalt fel.

— Örvendetes jelenség, hogy a kormány kezdi meg az építkezési munkálatokat, mert ezzel rengeteg szociális nyomort orvosolunk. Természetes, hogy ez a 300 millió csak buzdítás lehet az építkezések megindítására, mert különben a magán tőke feladata, hogy építkezések adómentesek legyenek és vagyonsváltás-mentesek is. A házak tatarozására fordítandó összegekkel az építő ipart nagy lendületnek lehetne indítani. A javaslatot örömmel üdvözli és elfogadja.

Elnök: A képviselő ur a javaslat ellen iratkozott fel és mégis mellette szól.

Orbók Attila: Tévedésből történt.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urakat, hogy ilyen esetekben a jövőben a házszabályok rendelkezéseit lesznek kénytelen alkalmazni, mert a javaslat melletti felszólalás után rendszeren javaslat elleni felszólalásnak kell következnie. Ezzel nem csorbulhat az ellenzék joga.

Orbók Attila: Kizárt dolog, hogy én mint kormányzóparti képviselő a javaslat ellen szavazzak.

Czettler Jenő kifejti, hogy a javaslat reményt nyújt arra, hogy a rettenetes lakásinségen segítsen. Ez a javaslat kivezető út volna a háboru okozta nyomorúságból. Meg kell szüntetni a waggonlakók szomorú helyzetét, kiknek sorsa nemzetközi szegény. Ez az egyedüli eset is szükségessé teszi, hogy a lakásinséget minél előbb megszüntessük. De ezeket az intézkedéseket nemcsak az ipari munkásság részére, hanem a földmunkásokra is is ki kell terjeszteni. Szerinte a javaslatba bizonyos reformokat kell belevinni. Első volna a decentralizáció kérdése, mely szociális szempontból indokolt, mivel lecsapolná az ország fővárosában összpontosított erőket. A másik reform a telekspekuláció megszüntetése, harmadik volna a közlekedési viszonyok rendezése, negyedik pedig a házak felépítéséhez szükséges pénz megszerzése. Szerinte a bérlőházaknál szövetkezeti alapon lehetne az ügyet legkönnyebben kereszttől vinni, minthogy Angliában és Franciaországban ez igen jól prosperál.

Hegyeshalmy Lajos miniszter kijelenti, hogy a lakásinség javaslatával három célt akartak szolgálni: a lakásinség megszüntetését, az építő iparosok foglalkoztatását, a munkanélküliség megszüntetését.

— A munkanélküliek száma az 1920. évi december 31-iki népszámlálás adatai szerint 45,115. Ebből 4000 tisztviselő, 1500 gazdasági munkás, 1000 háztartásbeli alkalmazott, a többi iparos, tehát nem olyan óriási a munkanélküliség. Ha a munkanélküliek elhelyezése meg fog kezdődni, akkor remélhető, hogy a munkanélküliség is csökkenni fog. Tehát 100 ezer munkanélkülről nem lehet beszélni. Viszszatérve a lakáskérdésre, Frühwirth azt említtette, hogy Budapesten 35,000 ágyrajáró van. Ugyancsak az 1920-ik évi december 31-iki népszámlálás adatai szerint 25% az ágyrajáró. Az albéletben lakók és ágyrajárók együttesen az összlakosság 22%-át teszik. A munkanélküli iparos segéd munkások száma 6%, tehát ugyanannyi, mint 1910-ben. Egyelőre Budapesten 142 egyszobás, 132 három szobás és 20 diák-lakás épül. Kérem a nemzetgyűlést, hogy a javaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául, fogadja el.

Csődben az orosz mozgósítás

Helsingfors, július 8. (Bud. Tud.) Az orosz kormány mozgósítási parancsának igen gyengén tesznek eleget. Ez is egyik jele az ellenforradalmi mozgalom meggyökerezésének.

Bulgária nem fizet

Paris, július 8. Bulgária arra kérte a szövetségeseket, hogy három évre mentsek fel mindenféle jóvátételi kötelezettség alól.

Bródy Ernő hangsúlyozza, hogy a lakáskérdésben nem lehet különbséget tenni város és falu között és nem szabad ellentéteket keresni. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután **elnök** napirendi indítványt tett, hogy a legközelebbi ülés hétfőn 10 órakor legyen és 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után **Apponyi Albert** emelkedett szólásra: — Szociálpolitikai kérdéseket óhajtok a nemzetgyűlés elé hozni. A népjóléti miniszter ur rávilágított a szociálpolitikának majdnem minden ágára, de szabad legyen egyre figyelmeztetnem, amit nem érintett, pedig ez lényeges szociálpolitikai feladat. Ez a **diáknymorusról** kérdése. A jövőndő magyar intelligencia az a tényező, amelytől kulturális jövőnk fenntartása függ. Egyes internátusokban lakó diákok, akik tehát aránylag jó helyzetben vannak, mert ebédet és vacsorát kapnak, de reggelit nem, kénytelenek a nap legnagyobb részét leckeadással eltölteni és saját tanulmányaikat éjjel folytatják. Kérdezem, minő sors vár az olyan fiatalokra, amelynek pedig ebben az időben erőt kellene gyűjteni s ehelyett megfeszített munka mellett a táplálkozás és nyugalom tekintetében a legszükségesebbeket is nélkülözi. Én tehát a népjóléti miniszter ur által előtárt szociális feladatok sorát szeretném kibővíteni és szeretném a kormány figyelmét erre a kérdésre felhívni. (Helyeslés.) Interpellációmnak két konkrét tárgya van: Az

egyik a *fenyegető munkanélküliség* kérdése, a másik a munkásproblémára vonatkozik: a *washingtoni egyezmény* becikkelyezése. Interpellációm első részéhez az okot az a mozgalom szolgáltatja, amely a vas- és fémmunkások köréből indult ki és amely a miniszterelnök urral tegnapiest tartott ülésen folyt le. Én azt akarom kifejtetni, hogy a munkanélküliség veszélyes jelenség. (Helyeslés.) Hozzáteszem, hogy ez nem elszigetelt jelenség, hanem *általános világveszedelem*, amely merem állítani, *más államokban még ijesztőbb mértékben lép fel, mint nálunk*. Ennek a jelenségnek az oka egyrészen a világ gazdasági organizmusának teljes lezülése minden államban, de különösen a nyugati államokban, amelyekben magas fejlettségű ipari produkció van s napról-napra jobban érzik azt a bajt, amelyet az elhibázott békeszerződések okoztak, de mindenesetre fokoztak is. Az orosz birodalom a világ-gazdaságból szinte kiesett és a szovjet kormány kétségbeesetten keresi a nyugati hatalmakkal való gazdasági összeköttetést. Merem állítani, hogy gazdasági szempontból Európának egyetlen állama sincs, amelyet a béke olyan halálosan érintett volna, mint Magyarország. Magyarországnak megbontották gazdasági egységére predestinált területét. *A fogyasztókat elválasztották a termelőkötől*. A termelésnél az ipari anyagot külön választották a feldolgozó helyektől, így különösen a vas- és fémiparnál. A Bányát, amely a világ-gazdaságban átlag 4 millió márka értékű terményt juttatott a világnak, elvették tőlünk s az új uralom alatt ez a Bányát egy mázsát sem tudott a világ élelmezésére szállítani.

— Rendkívül nagy szociális veszedelmet jelent a munkanélküliség terjedése és nagy baj volna, ha képzett szakembereink kivándorolnának. A lapokból értesültem, hogy a miniszterelnök ur a kérdéssel foglalkozik és foglalkozott. Itten szerepelt a munkásközönség is, amely megmutatja az utat, amelyen a szociális megoldásnak haladnia kell, tudniillik nem az osztálybaratot, hanem a megértés útját. Nagyon helyeslem, hogy a miniszterelnök ur a munkaadók részéről tanúsított kissé rideg magatartást határozottan visszautasította és arra kérte őket, hogy újabb megfontolás tárgyává tegyék azt. Azt a kérésemet intézem tehát a kormányhoz, tekintettel arra, hogy az ipar helyzete nehéz és a most beálló számos üzemenkorlátozás következtében, különösen a vas- és fémmunkások között terjedni fog a munkanélküliség, s tekintettel arra, hogy ez a jelenség úgy az emberiség, mint a szociális béke szempontjából komoly megfontolást igényel: kérdezem a kormányt, hogy minő lépéseket szándékozik tenni a munkanélküliséggel szemben? Interpellációm második része a *vasipar* helyzetére vonatkozik. A békeszerződésnek egy fejezete a munkáskérdés nemzetközi kialakulására mutat rá. Ezt tartom az egész békeszerződés legjobb részének. Ez a nemzetközi munkahivatal munkaadókból és a kormány megbízottaitól áll, akik tanácsot alakítanak, amely tanács bizonyos időközönként ülést hív össze, amelyen a munkáskérdéssel foglalkoznak. Az első ülés 1919-ben Washingtonban volt, amelyen egész sor javaslatot tettek a maximális munkaidő megállapítására, a nehéz gyermekmunkára és az éjjeli munka korlátozására, szóval a munkás védelme érdekében. Ezeknek a javaslatoknak jórészt már magáéva tette több európai állam és *melegen óhajtandó, hogy Magyarország is beleilleszkedjen ebbe a nemzetközi munkásvédelmi akcióba*. Interpellációmban kérem tehát a kormányt, hogy hozzá

szándékozik-e járulni a washingtoni egyezményhez és ennek esetleges elfogadásakor a szükséges törvényhozási intézkedéseket megtenni? (Általános taps és éljenzés.)

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszol az interpellációra: A kormány már is behatóan foglalkozott a diáknyomor kérdéssel, amely már eddig is olyan nagy terjedelmű, hogy szociális gondoskodás tárgyát képezi. Ez a kérdés elsősorban financiai kérdés és keresi a módokat arra, hogy a karhatalmi segítség igénybevétele nélkül segítsenek a diák nyomoron. Ami az interpelláció lényegét illeti, azzal ma délután fog a minisztertanács foglalkozni. — Azonban készletre éri magát, hogy most bizonyos felvilágosításokat megadjon. A jelen pillanatban *katasztrófális munkanélküliségről beszélni nem lehet.* A munkanélküliek számában első helyen áll Hódmezővásárhely, azután Kecskemét, Szeged, majd Debrecen és csak azután Budapest 9.6 %-kal. A munkanélküliség okára áttérve rámutat arra, hogy világgazdasági válságban élünk, a nemzetek közötti korlátokat állították fel, megszakították az összeköttetést. A munkanélküliségre kihatással vannak a természetviszonyok is. Ezeknek következménye a munkanélküliség, amelynek három fő oka van, először hogy Európában a fogyasztók száma csökkent, a középosztály tönkrement és vannak ezenfelül mesterséges nehézségi okok is. De ezeken kívül a legfontosabb az a nagy világgazdasági válság, amely mindenütt végigvonul. Vannak átmeneti okok is. Kénytelen vagyok rámutatni arra is, hogy dacára annak, hogy most nem nagyon súlyos mértékű a munkanélküliség de a helyzet esetleg rosszabbodhatik. A vasipar ma még el van látva, azonban féltő, hogy ezeket a rendelkezéseket effektuálni fogja és könnyen kerülhet abba a helyzetbe, hogy a munkásságot foglalkoztatni nem tudja. A kormánynak ezzel a kérdéssel foglalkoztatnia kell a végrehajtó eszközöket meg kell találni, mert az ipari munkásság helyzete attól függ, hogy minő uton és módon jut hozzá a nyersanyaghoz. Ezenfelül rendkívül súlyos az ipari vállalatokra nézve a fennálló követelések. — Ugyancsak rendezni kell azokat a kölcsönöket amelyeket a munkások és a munkástanács vettek fel, de még nem fizették vissza. Komoly felszólítást kell intézni a magyar pénzügyminiszternek, amelyek a magyar iparral szemben nem folytathatnak súlyos kamatpolitikát, mert a magyar ipari vállalatok nem képesek 20%-os kamatot fizetni. Felszólítja tehát őket, hogy a magyar ipar talpraállítása érdekében vegyék ök is ki részüket. Szükséges az export megkönnyítése, de szükséges az importot is megindítani.

— A kormány elhatározta, hogy mielőtt az 1921—22. évi költségvetést letárgyalná, a *beruházásokat ki fogja írni*, hogy ezáltal az ipar is munkához jusson. Az építkezéseket meg kell könnyíteni. Ami a munkanélküli segélyt illeti, a kormánynak az az álláspontja, hogy *munkanélküli segélyt nem adhat.* A szociális kérdések megoldásában a kezdő lépéseket már megtettük s a megkezdett uton fogunk tovább haladni. Ami pedig Apponyi Albert gróf interpellációjának második részét illeti, a washingtoni egyezmény kérdését, a kormány foglalkozni fog a kérdéssel és én a magam részéről ezt a kérdést megoldani hajlandó vagyok. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Gróf Apponyi Albert a miniszterelnök válaszáat köszönettel tudomásul vette. Az ülés vége 3 óra után.

Konstantinápoly védelme

Berlin, július 8. (M. T. I.) Athénben a görög külügyminiszter és Szerbia, valamint Románia követői között fontos tanácskozás folyt le abból a célból, hogy megbeszéljék ennek a két államnak közreműködését Konstantinápoly esetleges védelmében.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

A debreceni és hajdumegyei gazdák Hegedűsnél

**A pénzügyminiszter enyhíti az ingatlan váltáságot
Alacsonyabb lesz a váltásádkulcs**

Budapest, július 8. (MTI.) A debreceni és hajdumegyei gazdák egy népes küldöttsége jelent meg ma Hegedűs Lóránt pénzügyminiszternél. A küldöttség szónoka dr. Czeglédi Mihály a hajdumegyei Gazdasági Egyesület elnöke volt, aki arra kérte a minisztert, hogy az ingatlan vagyonváltásnál az egyenlő teherviselés legyen az irányadó elv. Különösen azt kérte, hogy a román megszállás által okozott károkat számítsa be és a bekebelezett terheket megfelelő módon vegyék tekintetbe, továbbá, hogy engedjék meg a birtokosoknak, hogy földben, buzában, vagy pénzben fizethessék a váltáságot a maguk elhatározása szerint. Végül a gazdáknak azt a kérelmét tolmácsolta, hogy a három mázsás kulcsot a pénzügyminiszter szállítsa le.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a maga részéről reméli, hogy sikerülni fog az ingatlan vagyonváltás ügyében megegyezést létesíteni. Erre nézve különböző tervek vannak. Azt hiszi, hogy meg fogják egymást érteni. Az a célja, hogy egyszerűen törlessze le a háború, a forradalmak és a bolsevizmus súlyos terheit. Amikor átvette tárcáját a vezetését, 156 milliárd adóssága volt az országnak és ezt sikerült 124 milliárdra leszállítani.

Nem akar egyenlőtlenül sújtani, tudja, hogy nagy terheket kénytelen az adózók vállaira rakni, de végül is mindannyian aggódó magyarok vagyunk — mondotta — és meg akarjuk meenteni hazánkat. *Ez a javaslat nem az utolsó szavam és hajlandó vagyok annak egyes rendelkezéseit megmáskítani.* Hétfőn ül össze a pártközi értekezlet. Ott én is meg-

fogom mondani, hogy mit akarok és Önök is, illetve az Önök képviselői is el fogják mondani, hogy a gazdák mit bírnak és mit nem bírnak. Az antant benéz a mi ablakunkon és nekem mindent ki kell srófolnom, amit csak lehet. Remélem, hogy most már sikerülni fog megegyezni. Ha sikerül, jó, ha nem sikerül, akkor csinálja más. Akkor vegye kezébe más az ország ügyeit, aminek egyik súlyos teher-tétele az, hogy a békeszerződés szerint a leggyőzött államoknak is egyenlően kell osztozni a háború terheiben a győzőkkel.

A földben való fizetést egyelőre nem akarja elfogadni. Most azonban *bizonyos módokat mellett hajlandó esetleg meggondolást tárgyává tenni a földdel való fizetést.* Tekintetbe kell venni azt, hogy a pénzügyminiszternek elsősorban pénzre van szüksége. — *Elismeri, hogy a három mázsás kulcs magas. Ezen enyhíteni fog.* A gazdáknak tudomásul kell venniük, hogy Magyarország birtokainak legnagyobb része ötven holdas gazdáké és így ezeknek kell a teher legnagyobb részét viselni. Eppen ezért azzal nem érne el pénzügyi eredményt, ha a nagybirtokoknál a progressziót emelné. Kéri a gazdák bizalmát, mert meg van győződve arról, hogy az ország követi őt. Ha elfogadják őt, segítsenek neki az országot megmenteni. De bátran menne bele egy választásba is, mert meg van győződve arról, hogy győztesen kerül ki belőle.

Ezután a hajdumegyei és debreceni gazdák körébe érkezett Bethlen István miniszterelnök is, akit a gazdák harsány éljenzéssel fogadtak.

Trianon a francia kamarában

Páris, július 8. (M. T. I. szikratávirata.) Reynaud jelentését a trianoni szerződésről már szétosztották a szenátusban. A jelentés bevezetésében Reynaud arra az álláspontra helyezkedik, hogy a trianoni békeszerződésben a győzők beszélnek a legyőzöttekhez. Az előadó elismeri, hogy Tisza ellene volt a háborúnak, de azután a legtevékenyebb művelőjévé vált. Lehetséges, hogy az utóbbi szerep csak árarc volt, erről a történelem fog dönteni. Az egész különben nem sokat nyom a latban. A háborúban résztvevő teljes egészében és teljes erejével a magyar nemzet. Ebben áll felelőssége és ez a felelősség Magyarország szomszédainak azzal a törekvésével, hogy biztosítsák nemzeti életüket, magyarizátára szolgál a trianoni szerződés szigorúságának. Magyarországnak a trianoni béke által okozott károk felsorolásában az előadó megemlíti a magyarok ellenérveit, amelyeket Apponyi Albert gróf annyi eréllyel adott elő. Reynaud elismeri az ország néprajzi és történelmi egységét, de szemére hányja Magyarországnak, hogy 10 éven át nem szüntette meg vagy nem csökkentette a partikularizmusát és így Magyarország szétesése még a háború befejezése előtt megtörtént. Az is igaz, hogy 3 millió magyar él idegen fennhatóság alatt. Ennek oka pedig az, hogy ez a nehézség más nehézségek között kikerülhetetlen volt.

A szankcióról szóló cikkely megvalósításánál tekintetbe kell venni, hogy határozottan feszélyez az a körülmény, hogy amikor Németország szemelláthatólag kivonja magát a bünhődés alól, akkor némileg erkölcstelen volna teljes szigorúsággal eljárni azokkal a népekkel szemben, akik kevésbé érdemlik meg a büntetést.

A jóvátételre vonatkozólag feltétlenül megállapítandó, hogy Magyarországnak nem áll elég jövedelmi forrás a rendelkezésére, tehát a felelősség következményeit redukálni kell.

A jóvátételi bizottságnak Magyarországot fizetési képességeihez kell hozzáigazítani határozatait. Az előadó elmondja, hogy a középosztály Magyarországon a háború és a feldarabolás következtében nem tud magához térni. Rátér a zsidókérdésre is. A zsidók hitsorszo-

saiknak a bolsevizmusban való tömeges szereplése miatt gyanús elemekké lettek és a lelkek nyugalmát csak az idő hozhatja meg.

Az előadó jelentését azzal fejezi be, hogy megemlékezik Nagy Lajos királyról, aki Anjou, tehát francia királyi családból származott és őszintén óhajtja, hogy a franciák régi barátságát visszatérjen. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha Magyarország őszintén munkálkodik a békeszerződés betartásán.

Tisztátlanok a szállodák

Bernolák Nándor népjóléti miniszter leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez a szállodák tisztátalansága tárgyában. A leirat szerint több oldalról beérkezett panaszokból, valamint a kiküldött szakközvegek jelentéseiből megállapítást nyert az, hogy sok szálloda, vendégfogadó, korcsma, kávéház, pánkamérés és nyilvános étterem üzeme egészségügyi szempontokból súlyos kifogás alá esik. A lakószobák tisztátalanok és férgesek, az épületek s az étteremnél régóta szükségessé vált javítások a háború kezdete óta elmaradtak. Az ágyneműek használtak, részben rongyosak, és mosatásuk sem kielégítő. Mindezek a körülmények az egészségügyi igazgatás, főleg a fertőző betegségek és az ugynevezett népbetegségek elleni védekezés szempontjából felette aggályosak.

Ennélfogva a népjóléti miniszter leiratában utasítja polgármestert, hogy saját hatáskörében e türelmetlen állapotoknak mielőbb végét vesse, s intézkedjék, hogy a város területén levő összes szállodák, fogadók, kávéházak, pánkamérések és éttermek közegészségügyi szakközvegek által vizsgáltsanak felül s azokról záros határidőn belül jelentés tétessék.

Ugy gondoljuk, hogy a szakközvegeknek a vizsgálatok megejtésénél felette sok lesz a munkájuk, mert Debrecenben csak úgy rajzik a sok szennyes szálloda, lebuji és butik, főként a külvárosokban. Ami pedig az éttermek tisztaságát illeti, arról jobb nem beszélni. Mindenestre a miniszter rendelete nagyon üdvös, miért is kívánatos, hogy végrehajtását a hatóság szigorúan ellenőrizze.

NAPI HIREK

Össze-vissza

komplikáltak, zavarták, kuszáltak és bonyolították Károlyi Mihály hazatérését a nemzetgyűlésen. Pedig csak egy a fontos mindenkifölött: az, hogy tényleg ő volt, aki a győzelmes és dicsőséges magyar fegyvert kiütötte katonáink kezéből s elhíntette országszerte a defetizmus átkát és mételeyét. Ezért a tettéért semmi szín alatt sem illetheti őt más, mint a nemzetnek szivéből fakadó igazi megvetése és a pártatlan magyar igazságszolgáltatásnak az az ítélete, amelyet maga és társasága részére minden bizonytalanság megérdemel. Ez a fontos, mert minden kisebb-nagyobb, aljas indok bűne mellett ez a legrettenetesebb halálos bűne a nemzet meggyalázásán dolgozó féltékeny grófnak és még inkább azoknak a gonosztevőknek, akik segítettek belelovalni őt a bűnök legfertelmesebbjébe: a hazatérésbe... Igazán ideje, hogy eljőjön a leszámolás és a megbűnhődés ideje...

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Dr Révész Imre lelkész. (Keresztyén egységről befejező beszéd.) délután 5 órakor prédikál Konrad Zoltán h. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál Bakó Gyula hittanhallgató, délelőtt 11 órakor prédikál Tóth János lelkész, délután 3 órakor prédikál Gábor András s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András segédlelkész, délután 5 órakor prédikál Uray Sándor lelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész délután 3 órakor prédikál Kiss Andor s. lelkész. Ispóty templomban délelőtt 10 órakor prédikál Csűrű István segédlelkész, délután 3 órakor prédikál Nagy Lajos s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferencz vallásügyi lelkész. Szegegyházban délelőtt 10 órakor prédikál Kiss Andor s. lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. félnégy órakor lesz. Egyházi tanácssterem, Egyházter 17. sz. a.

A róm. kath. templomban holnap vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. — Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd. — Délután 3 órakor litánia, szt. olvasó, 4 órakor szt. beszéd és a Szűz Mária Társulat újtatossága.

Folyó hó 10 én, d. e. 10 órakor az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) Farkas Győző budai vallásügyi tanár ur végzi az istentiszteletet, ki a proletárdiktatúra idején Budapesten tartott bátor beszédeivel méltó feltűnést keltett. Felhívjuk erre az egyházi beszédre összes protestáns hittestvéreink szives figyelmét.

— **A főispán installációja.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor iktatja be Miskolczi Lajos újonnan kinevezett főispánját rendkívüli közgyűlés keretében. Az installáció után a főispán küldöttségeket fogad s az eddig jelzett küldöttségeken kívül tegnap déli 12 óráig a következő küldöttségeket jelentették: A kollegium; a kir. ügyészség; a városi tanács; a debreceni sajtó; az üzletvezetőség Garda Dezső üzletvezető vezetésével; a Casino; a keresztyén szocialista munkások; a Csokonai-kör elnöksége; az államrendőrség Ghyczy Tihamér ker. rendőrfőkapitány vezetésével; a menekültügyi hivatal; a gyermekmenhely dr Brokés Győző főorvos vezetésével; Hajdúvármegye; a városi tisztikar.

— **Nem ellenőrzik az iskolák egészségügyét.** A népjóléti miniszter leiratban arról értesítette a várost, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez érkezett értesítések szerint a közigazgatási hatóságok az iskolák egészségügyi felügyeletére vonatkozó 1876. évi XIV. t. c. 27. §-ában előírt kötelességüknek nem tesznek eleget. Ennek következtében az iskolai helyiségek, udvarok s azok környékei, az ivóvizellátás általában a közegészségügyi követelményeknek nem felelnek meg. Ennek megszüntetésére most a népjóléti miniszter az iskolák egészségügyi viszonyairól szóló jelentés megtételére utasítja Debrecen város törvényhatóságát.

— **A rendőrség köréből.** A belügyminiszter Elek Ferenc rendőrtisztviselőt a debreceni rendőrkapitánysághoz rendőrségfoglalmazóvá nevezte ki.

Komoly összeütközés volt a koreai lakosok és a japán katonák között, amely alkalommal a koreaiakból 500 halott és sebesült maradt a helyszínen.

— **Ötvenéves érettségi találkozó.** Megke-resem azon volt tanulóársaimat, — habár jórésztben megszűnt területen lehetnek, — kikkel 1871-beu a debreceni református kollégiumban érettségi vizsgát tettünk, hogy ötvenéves érettségi találkozóra 1921. július 30-án reggel 7 órakor a debreceni ref. kollégium-kistanács-teremben megjelenni sziveskedjenek, illetve ne terheltessenek. Terv: reggel 7 órakor hálaadó istentisztelet és ujralsmerkedés. Ötven évek messze távlatából Petőfivel kiáltok hozzátok:

„Hol vagytok ti jó tanulóársak,
Közületek csak egyet is lássak!
Lássátok!... az idő hogy eljár
Cserebogár sárga cserebogár!”

Kálmán Lajos.

ny. kir. bíró, ügyvéd, hajduböszörményi lakos.

Gazdasági alapon óhajt szerződni Amerika Németországgal, és épen azért sürgeti a legfelsőbb tanácsnál, hogy a versaillesi szerződésből töröljék a gazdasági természetű rendelkezéseket.

A hontalanok serege

Budapest, július 8. (Magyar Kurir.) Hivatalos megállapítás szerint Keletmagyarországról 35.000, a Felvidékről 23.000, a Délvidékről 22.000, összesen 80.000 család menekült el eddig, de ebben a számban nincsenek benne azok, akik a legutóbbi hetekben hagyták el otthonukat.

Erőszakos csehesítés

Prága, július 8. (M. T. I.) A felvidéki magyar középiskolákban fokozatosan szüntetik meg a magyar évfolyamokat. Minden évben eggyel kevesebb a magyar évfolyamok száma, mert az alsó osztályok kizárólag tót nyelvűek. A kassai felsőkereskedelmi iskolában ebben a tanévben az utolsó magyar osztály is megszűnt. A kassai főreáliskolában a harmadik osztályban ez évben tapítottak utoljára magyarul.

Görög-francia ellentét

Zürich, július 8. (Bud. Tud.) Athénből jelentik, hogy ott az utóbbi napokban francia ellenes tüntetések voltak. A görög lakosságot rendkívüli izgalomba ejti, hogy a francia kormány szüntelenül a törökök érdekeit mozditja elő. A francia konzulátust titkos rendőrök őrzik, mert merényllettől lehet tartani.

Ujabb lengyel mozgolódás

Berlin, július 8. (MTL.) Ratiborból újabb lengyel bandák fellépésének híre érkezett. Ezek bebörtönzik és elhurcolják a németeket anélkül, hogy ebben bárki is megakadályozná őket. Ratiborban olyan helyzet uralkodik, hogy a lengyelek a helyzet urainak tekintik magukat. A lengyelek mindenütt újabb felkelésre fegyverkeznek.

— **A megszökött internált.** A debreceni államrendőrség egyik detektív razzija a Veréb-féle börtönben elfogta a Lehmann detektív által felismert Kogán Jakab volt orosz foglyot, akit az ország egész területéről kitiltottak és internáltak közveszélyes munkakerülés és házard kártyázás miatt. Lehmann Kogán Jakabot felkísérte a rendőrségre, ahol kihallgatása során elmondta, hogy csak három nap óta tartózkodik Debrecenben, ahol munkás életet akart folytatni. A rendőrség most intézkedik aziránt, hogy Kogán internálási helyére kerüljön.

Kevés villamos jár a Csapó- és a Hatvan-utcán. Ismeretes, hogy egyik törvényhatósági bizottsági közgyűlésen óriási vita támadt, amikor a villamos viteldijak felemeléséről szó esett. Végre is a közgyűlés engedett a helyi vasut igazgatósága azon kérelmének, mely a viteldijak felemelését célozta s közel 2 hónap óta a társaság emelt viteldijakat szed. Ezzel szemben a közönség állandóan azért panaszkodik, hogy a Csapó- és Hatvan-utcai vonalon hihetetlenül rossz menetrendet állított be. Ezeket az utcákat alig-alig lézeng egy-egy villamos, úgy, hogy ha az ember el akar jutni a Hatvan- vagy a Csapó-utca egy részére, gyalog hamarabb eléri célját, mintha villamosra vár. Szóval pontatlanul és ritkán. Ugy gondoljuk, ha a társaság emelte a viteldijakat, helyénvaló volna, ha a közlekedő villamosok számát is emelné.

— **Iskolai évszázó ünnepély.** A református leányközépiskola holnap, vasárnap délután 5 órakor az iskola dísztermében tartja hazafias évszázó ünnepét, a következő műsorral:

1. „Száll a madár”. Arany János költeménye. Sztójánovits zenéjével. Előadja az énekkar.
2. „Az új térkép előtt”. Irta: Nagy Ferenc amerikai ref. lelkész. Szavalja: Mocsáry Anna II. o. n.
3. a) Murgács: „Édesanyám ablakára”. b) Révfy: „Bus magyarok imádsága”. Éneklés és hegedű: Timári Mária I. o. n.
4. Chován: „Magyar táncok”. Zongorán előadják: Zih Gizella VII. o. n. és Dávid Eva IV. o. n.
5. „Sibériai ének”. Irta: Marschalkó Lajos. Szavalja: Galánfy Zsuzsa IV. o. n.
6. a) Szabados: „Hiszek egy...”. b) Kovács D. „Csak azért”. Éneklés: Ladányi I. VII. o. n., Szűcs IV. o. n., Szójka A. IV. o. n. és Irsay S. VII. o. n.
7. „A trianoni béke”. Irta: Szatmári István. Szavalja: Csurka Lenke VII. o. n.
8. Kocz Aurélné igazgató beszéde és a jutalmak kiosztása.
9. „Rákóczi induló”. Zongorán előadják: Kosztolányi Mici VIII. o. n. és Rózenberg Rózi VIII. o. n.
10. „Hymnus”

— **A zöld Internacionálé.** Mayer János földművelésügyi államtitkár és Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő ma Párisba utaznak, hogy ott a földműves világszövetségnek, az úgynevezett Zöld Internacionálénak megszervezéséről tárgyaljanak.

Kimutatják a foguk fehérét a zsidók a Felvidéken is. Szlovák-zsidó pártot alakítottak és szlovák nemzeti meggyőződésűeknek vallják magukat. Vezérük dr Spierer és dr Klein, akik Szlovenszko miniszteréhez memorandumot intéztek, melyben erősen bizonygatják, hogy a Felvidéken élő zsidók között egyetlen egy sincsen, aki magyar érzelmű lenne. — Vajjon hogyan verte a mellét csak néhány évvel ezelőtt az a két bitang a március 15-iki ünnepélyeken, mint a magyar haza hű fia?!

— **A nemzetgyűlés a hadifoglyokért.** Huszár Károly akciót indított a még Oroszországban lévő hadifoglyok hazaszállítása ügyében. A nemzetgyűlés összes pártjai kedden délután a parlament épületében pártértekezletet tartanak, amelyen a Huszár Károly által előterjesztendő indítvánnyal fognak foglalkozni. A következő napon a napon a nemzetgyűlés foglalkozik ezzel a tárggyal.

— **Özvegy Kovácsné mozija.** Élénk emlékeztében van még a közönségnek Kovács Lajos vizsgálóbíró öngyilkossága, mely a Tiszagyilkosság bűnével kapcsolatban sok szóbeszéd tárgya volt. Most Nyiregyházáról értesülünk, hogy a moziengedélyek revíziója során csak a város tulajdonában levő egy mozi engedélyt újították meg. A másik két mozi engedélyese nem nyert meghosszabbítást. Egy mozira a tragikus véget ért bíró özvegye kapott engedélyt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Anya és Csecsemővédelmi osztály részére az alábbi adományok érkeztek a Népjóléti hivatalhoz. A Közgazdasági Bank és Váltóüzlet R. T. Fehér Zolika elhalálása alkalmával korszoru megváltás címén 250 azaz kettőszázötven korona, Özv. Rajczy Vilmosné urnő 50 azaz ötven korona. Az adományozók fogadják ezuton is hálás köszönetünk nyilvánítását.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

Rablótámadás a Hortobágyon. A nagy-hortobágyi csendőrs vakmerő rablótámadásról tett jelentést a debreceni államrendőrségnek. Három nappal ezelőtt ugyanis a Hortobágyon portyázó csendőrök két embert találtak a földön elterülve, akiknek keze-lába dróttal erősen össze volt kötözve. Miután a csendőrök kötelekeiktől megszabadították őket, elmondták, hogy ők *Galyas András* és *Magyar Samuel* nevű nádudvari lakosok, akik hazafelé igyekeztek a pusztán keresztül. Közben két ismeretlen egyén megállította őket, az egyik közülük revolvért fogott rájuk, a másik pedig földreperzte és megkötözte a revolver által megfélemlítettek. Azután kikutatták zsebeiket és elvéve kettejüktől összesen 180 ezer koronát, négy aranygyűrűt és négy ezüstórát, elszaladtak. A hortobágyi csendőrs erélyes nyomozást vezetett be, amelynek során a támadókat *Bőr József* és *Bőr István* kőművségi lakosok személyében rövid idő alatt ki is derítette és letartóztatta. A tetteseket átadták a kir. ügyészségnek a statáriális eljárás megindítása céljából.

Mezőtur árvereltet. Mezőtur r. t. város polgármestere arról értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy Mezőtur város elárúsító helyiségeit július 30-án délután 4 órakor a helyszínen nyilvános árverésen haszonbérbebovosájtják. A haszonbérleti idő tartama 1921 október 1-től bezárólag 1924 szeptember 30-ig terjed. Az árverési feltételek Mezőtur város polgármesterénél megtekinthetők, s az ajánlatok is oda adandók be.

A helyzet Konstantinápolyban napról-napra komolyabbá válik és Szerbia, valamint Románia fegyverkezésével is bonyolódik. A konstantinápolyi kormány-épületeket a szövetséges csapatok szállták meg.

DEBRECENI

Kalapgyár

SZÉL ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ.**

SPORT.

A házi ezred katoná-délutánja és sportversenye

Megemlékeztünk arról a nagyszabású sportünnepélyről, melyet a házi ezred vasárnap délután 3 órai kezdettel a Pavillon laktanya előtti sportterén rendez. A sportverseny iránt az érdeklődés a városban igen nagy. Nem lehet ezt csodálni, ha a másoron végig tekintünk. A legnagyobb érdeklődést a katonaság által bemutatandó harc mozzanat kelti, mely az elmúlt háboruban résztvevő debreceni gyalogezred egy dicső tette fogja szemléltetni a közönségnek bemutatni.

A harc mozzanat az orosz harcmezőn egy igen erősen elszórt ellentételek az árokból való kiemelését illusztrálja. A vaktöltésekkel bemutatott ágyúharc után gépfegyverek kattogása közben nyomul előre a támadó fél egészen az utolsó harc előkészítéséig, hol a fegyverek, kezigránátok viaskodása folyik a főlányért, minek elérése után kizárása a szuronyharc következik.

Sokan fogják ezt a gyönyörűen elrendezett harc mozzanatot szemlélni s akik hasonlóban résztvettek, a dicső emlékeket fogja felidézni, kiknek pedig nem volt módjukban a hazáért küzdelmi, azoknak elképzelhetővé teszi majd az eseményeket azon különbséggel, hogy az itt lejátszottak órákon keresztül tartottak a valóságban.

Közönségnek nem lesz alkalmuk unatkozni, mert a rendezőség minden igyekezetét arra fordítja, hogy a számok egymásután gyorsan peregjenek le. Katonazene az egész idő alatt játszanak, fog, míg igen sok látványosság másoron kívül kerül bemutatásra. Kabaré is van a sportterén, tiszti s legénységi, melyekben számos ötlet készíti kacajra a hallgatókat.

Igen szép díjak vannak kitűzve a verseny győzteseknek, két ezüst iróasztali műtárgy, egyik lovas s másik sportfigura; s a „Református leányklub” számos kézimunka s egyéb ajándéka.

A részletes műsor a következő: 1. 15-16 óráig szórakoztató látványosságok. 2. 16 órakor síkfutás. 3. Súlydobás. 4. Magasugrás. 5. Távugrás. 6. Diszkeszdobás. 7. Gerelyvetés. 8. 1000 m. síkfutás. 9. Rudugrás. 10. Boxoló verseny. 11. Kézigránát távdobás. 12. Szuronyvívás. 13. Géppuska irányítás. 14. 4x100 m. staféta. 15. Haremozzanat. 16. Birkózó verseny külön helyiségben. 17. Szórakoztató előadások.

Az összes számban csak a döntő küzdelmek kerülnek a nézők elé. Az előversenyek megtörténtek péntek délután. A versenyteret mindkét oldalon megközelítheti a közönség.

DTE miskolci szereplése. Az odaváló sportgánum a „Sportélet” a következőket írja: A vendégsapat nem a legjobb fényt veti a keletiek tudására. Mintha két teljesen kezdő csapatot eresztettek volna egymás ellen. Összjátéknak semmi nyoma. Kombinációk teljes hiánya lélektelen s ötlet nélkülség nyomta rá bélyegét mindkét csapat munkájára. Így fest a kritika s mi csak azon bándunk, hogy igaza is van, különösen a keleti kerületre vonatkozó részében. Mások egyesületeink úgy menjenek vidékre, hogy a hírlíket ha javítani nem is tudják, legalább ne rontsák!

A tőzsde

Zürichi zárlat jul. 8. (MTL) Berlin 790, Holland 195, — Newyork 595, London 2212, Páris 4740, Milánó 2757, Prága 787, — **Budapest 220**, Zágráb 330, Bukarest 880, Varsó 37, Bécs 93 — Osztrák lebeléyeg 80.

Bécsi valuta jul. 8. (MTL) Márka 990 Lei 1090, Lira 3580, Francia Frank 5900, Svájci Frank 12500, Dollár 736, — Rubel —, Sokol 985, Angol font 2750, Dinár 1930, Lengyel márka 42, magyar korona 275.

Kifizetések: Zágráb 784, Berlin 990, Prága 987, Budapest 275, Olasz 3590, Svájci 12525, Newyork 735, Varsó 42, —, Páris 5925, Amsterdam 24325, Bukarest 1095, London 2760, Söfia 700.

Budapesti zárlat jul. 8. (MTL) Magyar hitel 1540 Osztrák hitel 605, Angol-Magyar bank 700, Leszámit bank 705, Magyar-Olasz bank 300, Jelz. hitelbank 260, Keresk. bank 6150, Pesti hazai első 19200, Borsodmiskolci 2500.

Valuták. Napoleon 860, —, Angol font 1010, —, Dollár 272, —, Francia frank 2150, —, Márka 365, —, Lira —, —, —, Osztrák kor. 37 1/2, Rubel 45-46, Lei 397, —, Sokol 375, —, Svájci frank 4300, —, Korona dinár —, 703, Frank dinár —, 703, Lengyel márka —, 17.

Terménytőzsde. Buza 1050, takarmány árpa 850, tengeri 860, zab 865, köles 586, zakos búkköny 775, Irányzat szilárd.

Apró hirdetések.

Szőrmével
béllet városi bunda és békebeli zsáccelt öltöny jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

A legjobb
reggeli és uzsonakavé a Svájci tejszarnokba. Tej kihordásra előjegyezhető.

Porgács István
műorás
Bádogos-u.

Debreczei Gazdák
Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Ertekezési papírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megörzés céljából és berbe ad (safé deposit) páncéltrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletet minden ágazataval foglalkozik. Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Bélyeggyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1385.

Molykár ellen
szörme és téli ruhák megörzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

SZÖVETEK,
polgári és egyenaspák különböző katonai felszerelési cikkek július 15-ig minden elfogadható árban kaphatók
Poros sándor
Üzletében Piac-u. 69. szám.

Hírkancsok
felvételnek fix fizetés-sel és jutálékkal a kiadóhivatalunkban

Péczy- és Veres-utca sarki családi házunkeladó!

(Péczy-utca 1. - Veres-utca 9.)
Azonnali beköltözésre átadunk 4 szobát, fürdőszobát (belső angol klozettel) konyhát, speizt, fáskamarat, nyári udvari ebédlőt, sertésólat, baromfiólat!

Idegen lakó nincs!

Van hat szoba, előszoba és igen sok mellékhelyiség. Vízvezeték, mely furású, igen jóvizű kut, szívónyomó berendezéssel. Mindenütt villanyvilágítás. Nagyon szép udvar, termő gyümölcsfák és park.

Ára 400 ezer korona!

Ez utolsó ár, alább egy fillérrel sem eladó!

A Csapó-utcai villanyoson a „Faragó-utcai” megállónál kell le szállani. A Faragó-utcából balkéz felől benyílló első utca a Péczy utca.

A villanyos megállóhoz 1 percreig!
Csak délelőtt 9 órától 1 óráig, vagy délután 5 órától 7 óráig tekinthető meg.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

Rühkenöcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
„Radikál” patkányirtó szerstb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhető be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban veszi **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

SZÍNHÁZ.

Az új évad. A Csokonai-színház hír szerint augusztus hó elsején megnyílik. A társulat tagjainak nagy része a régi, de vannak újonnan szerződöttettek is. Így többek között visszajön *Halasy Mariska*, a kedvelt hősnő és *H. Seifözy Etel* is.

Nem lesz játékszin a Nagyerdőn, mert a vállalkozáshoz szükséges tőkét nem tudták összehozni.

Honthy Hannáról, a debreceni színház volt primadonnájáról, aki jelenleg a Scala-színház tagja, a fővárosi lapok a legnagyobb dícséret hangján írnak.

Színházak és mozgószínházak közleményei
Rendkívül érdekesnek és szórakoztatónak ígérkezik a Vigszínház ma esti megnyitó előadása, amelyen egy csodás, izgalmas látványosságot mutat be a Merkel-társaság: Halálréta a színház meüezetén. Ezek a vakmerő artísták úgy járnak a meüezeten, mint más a földön. Szigeti Jenő pompás kupléi, a társulat ének és tánc számai s egy kacagató bohózat páratlanul élvezetessé teszik az előadást, amely fél kilenc órakor kezdődik. Jegyeket egy a szombati, mint a vasárnapi két előadásra egész nap árúsít a Vigszínház pénztára. Vasárnap délután mérsékelt helyárak.

Fajborok

12-13 malgandos ó és új, elismert kiütő minőségben, úgy kisebb mint nagyobb tételben kaphatók

Klobusiezky Géza monostorpályi szőlőtelepén. Posta, vasut és távirat: Monostorpályi, Biharmegye.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

Holnap, július 10-én, vasárnap Repülő lovas II

Amerikai cowboy dráma III. részben 24 felvonás. II. rész. 8 felvonás és a kíséző műsor.

Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor
Pénztárnyitás d. e. 10 órakor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8, III. 6 korona.

A közszolgálati alkalmazottak 1921-22-ik ellátási évi lisztellátása

Félreértések elkerülése végett értesítjük a város területén lakó közalkalmazottakat, hogy a hatósági lisztellátásra történő jelentkezés tárgyában a helyi lapokban közzétett felhívásunk reájuk nem vonatkozik s így a közalkalmazottaknak lisztellátás iránt a lisztirodában jelentkezni nem szükséges. A közszolgálati alkalmazottak hatósági lisztellátása tárgyában ezideig még rendelet nem érkezett. Amennyiben lisztellátásukra vonatkozólag kiadandó rendelet megjelenik, azt a helyi lapok útján közölni fogjuk.

Közélelmezési ügyosztály.